

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 593/2018-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. decembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Ďurajdom, Kukučínova 12, Žilina, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 9 T 49/2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. augusta 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny

základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 T 49/2009 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. V úvode sťažnosti sťažovateľ požiadal o «... *finančné zadosťučinenie. Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že v dôsledku uvedeného trestného konania a samotného súdneho konania vo veci 9T/49/2009 došlo voči jeho osobe k zásadným zásahom vo vzťahu k rodine (rozpad manželstva) vo vzťahu k svojej podnikateľskej činnosti, ako i v bežných životných situáciách, keď osoba, ktorá bola pomerne známa z podnikateľského prostredia je vnímaná v podnikateľských kruhoch ako osoba trestne stíhaná, voči ktorej je vedené súdne konanie. V prípade právoplatného súdneho rozhodnutia by sťažovateľ nadobudol stav právnej istoty, vedel by sa vysporiadať s takýmto stavom.*

Okresný súd v Žiline porušil právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na Okresnom súde v Žiline, č. k. 9T/49/2009, nakoľko predmetné súdne konanie prebieha takmer 9 rokov, v období od júna 2011 do januára 2014 bola absolútna nečinnosť súdu. Po podaní odvolania proti rozsudku z 22.03.2018 spis sa nachádza na Okresnom súde v Žiline, nebol predložený Krajskému súdu na rozhodnutie o podaných odvolaniach.

Podaním zo dňa 20.08.2018 sťažovateľ žiadal súd prostredníctvom predsedu súdu o postup v súlade s čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, § 62 zák. č. 757/2004 Z. z...

Skutkový stav

Dňa 21.10.2009 bola doručená súdu obžaloba v predmetnej veci, vec bola pridelená do senátu 9T, vedená pod sp. zn.: 9T/49/2009. Súd dňa 03.06.2011 vydal trestný rozkaz, doručený obhajcovi obžalovaného [REDAKOVANÉ] dňa 14.06.2011. V zákonnej lehote proti vydanému trestnému rozkazu bol podaný odpor.

Prvý relevantný úkon súdu, verejné zasadnutie sa uskutočnilo 24.01.2014, po uplynutí značnej doby, dva a pol roka od podania odporu proti vydanému trestnému rozkazu. Okresný súd v predmetnej veci vydal rozsudok 22.03.2018, ktorý bol doručený obhajcovi obžalovaného 01.06.2018, lehota na napísanie rozsudku bola zákonnej sudkyňi povolená rozhodnutím predsedu súdu. V súčasnej dobe sa spis nachádza na Okresnom súde

v Žiline, vo veci podali obžalovaní [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] odvolanie proti rozsudku zo dňa 22.03.2018...

Z charakteru Okresným súdom vykonaných procesných úkonov vyplýva, že Okresný súd síce nariaďoval vo veci opakovane a v pravidelných časových intervaloch pojednávania a napokon aj vo veci rozhodol, čo však nič nemení na skutočnosti, že k takejto „akcelerácii“ konania došlo až takmer po 9 ročnom trvaní konania, čo je z ústavného hľadiska neakceptovateľné. Fakticky konajúci súd si neujasnil predmet sporu, obchodnoprávny vzťah, neujasnil si fakticky okruh potencionalne žalovaných osôb a z uvedeného dôvodu vykonával dokazovanie nadbytočných skutočností, akceptoval dôkazy, ich rozsah tak ako ich prezentoval prokurátor. Nadbytočné dokazovanie sa týkalo najmä výsluchov svedkov, ktorí nemali priame poznatky o prejednávanych skutkoch, mali ich sprostredkovane z vecného a časového hľadiska. Vyjadrovali sa k teoretickým otázkam, skutočnostiam, ktoré neboli predmetom ich činnosti, odbornosti a vyjadrovali svoj čisto súkromný názor. Vykonaním nadbytočného dokazovania, akceptovanie rozsahu a spôsobu vykonávania dôkazov prokurátorom došlo k nadbytočnému predĺženiu predmetného súdneho konania. Je potrebné v tejto súvislosti poukázať aj na skutočnosť vykonávania dôkazov aj proti pôvodne obžalovaným ([REDAKOVANÉ]), v konečnom dôsledku na obžalovaní týchto osôb prokurátor netrval. Aj táto skutočnosť je dôkazom nesústredenosti a neefektívnosti vykonávaného dokazovania pred Okresným súdom a z toho dôvodu nedôvodnému predlžovaniu konania...

... postup Okresného súdu v Žiline v prípade predmetného sporu je potrebné klasifikovať ako neodborný a je z neho zrejmý nedostatok v činnosti súdu v zmysle vyjadrenia Ústavného súdu v konaní sp. zn. II. US 61/98...

Nakoľko okresný súd právoplatne nerozhodol v období takmer 10 rokov, obraciam sa s podnetom na Ústavný súd. Sťažnosť na Ústavný súd nemá povahu opravného prostriedku, ale je právnym prostriedkom umožňujúcim účastníkovi konania uchádzať sa o dosiahnutie nápravy, ak súd porušuje jeho právo na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov...

Návrh na rozhodnutie vo veci samej

Navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky po predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 38/1993 Z. z. o organizácii

Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov svoju sťažnosť prijal na ďalšie konanie podľa § 25 ods. 3 citovaného zákona a aby v konaní vo veci samej vyhovel mojej sťažnosti.

Požadujem primerané finančné zadosťučinenie v sume 25.000,- € (slovom dvadsaťpäťtisíc eur). V zmysle § 50 ods. 3 zák. o Ústavnom súde zdôvodňuje požadované primerané finančné zadosťučinenia takto:

Právna neistota, v ktorej sa dlhodobo nachádza, mi spôsobuje nielen materiálnu, ale aj nemateriálnu ujmu.

Predmetom sporu je moja údajná trestná činnosť, keď som mal podľa tvrdenia súdu v rozsudku zo dňa 22.03.2018 organizovať trestnú činnosť podvodu v troch skutkoch. Vykonaným dokazovaním, ale ani samotným rozhodnutím súdu v rozsudku z 22.03.2018 nie je konkretizované, akým spôsobom som sa mal dopustiť takejto trestnej činnosti. Súd len konštatuje moje údajné protiprávne konanie bez toho, aby v odôvodnení rozsudku konkretizoval, akými dôkazmi mal takúto činnosť preukázať.

Vzhľadom k tomu, že súd právoplatne nerozhodol počas obdobia necelých 9 rokov a predmetné konanie v trestnej veci je pre sťažovateľa vzhľadom na jeho podnikateľské a osobné postavenie podstatné, ako aj vzhľadom na dlhodobú (v súčasnosti takmer 9 ročnú) nečinnosť Okresného súdu Žilina, žiadam mu priznať podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia mojich práv primerané finančné zadosťučinenie v nasledovnej výške:

██████████ 25.000,-€, uvedená výška má satisfakčný a represívny charakter.».

3. Sťažovateľ napokon navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti takto rozhodol:

„Základné právo ██████████... na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd Okresným súdom v Žiline postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 9T/49/2009 porušené bolo.

Okresnému súdu Žilina prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 9T/49/2009 konať bez zbytočných prietáhov.

... [REDACTED] ... priznáva primerané finančné zadostúčenie vo výške 25.000,- €... ktoré je Okresný súd v Žiline povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Žilina je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 390,50 € na účet právneho zástupcu JUDr. Juraja Ďurajdu, advokáta, Kukučínova 12, Žilina, na účet č... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38

ods. 2 listiny a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 9 T 49/2009.

7. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

8. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Z podania sťažovateľa vyplýva, že napadnuté konanie bolo na okresnom súde skončené 22. marca 2018. Sťažovateľ sa napriek tomu na ústavný súd obrátil so svojou sťažnosťou až podaním z 20. augusta 2018, t. j. v čase, keď porušenie označeného základného práva na súde, ktorý sťažovateľ označil za účastníka konania, už netrvalo a konanie o jeho sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (mutatis mutandis I. ÚS 6/03).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a pretože sťažovateľ sa v predmetnej veci domáhal ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v čase, keď v označenom konaní pred okresným súdom namietané porušenie práva už netrvalo, ústavný súd jeho sťažnosť odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

9. Okrem uvedeného možno pripomenúť, že podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti fyzickej osoby na konanie pred ústavným súdom je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť (pozri napr. I. ÚS 120/02, I. ÚS 124/04). Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03).

Ústavný súd už rozhodol, že v kontexte § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty pre včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03).

Lehota na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy začala v okolnostiach danej veci plynúť dňom, keď sa sťažovateľ „dozvedel“ o zbytočných prietáhoch, teda o „inom zásahu“ okresného súdu, ktorého označil za účastníka tohto konania. Okresný súd v napadnutom konaní – aj podľa zistenia ústavného súdu – rozhodol rozsudkom sp. zn. 9 T 49/2009, ktorý bol vyhlásený na verejnom pojednávaní 22. marca 2018, na ktorom bol prítomný aj sťažovateľ, ktorý sa o namietaných zbytočných prietáhoch mohol dozvedieť najneskôr v uvedený deň. Pretože predmetná sťažnosť z 20. augusta 2018 bola podaná na ústavnom súde v čase (27. augusta 2018), keď už uplynula lehota ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ústavný súd sa už nemohol zaoberať opodstatnenosťou námietok uvedených v sťažnosti. Z uvedených dôvodov bolo možné sťažnosť posúdiť aj ako návrh podaný oneskorene.

10. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

11. Ústavný súd nad rámec uvedeného poznamenáva, že pokiaľ by v budúcnosti napadnuté konanie „obživo“ (napr. v dôsledku odvolania) a v postupe všeobecného súdu by dochádzalo k zbytočným priet'ahom v konaní, s'ťažovateľovi nič nebráni v tom, aby opätovne podal s'ťažnosť pre porušenie základných práv a slobôd podľa čl. 127 ústavy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2018